РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба вакаcувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 10-го ЛИПНЯ 1919. Ч. 81. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, JULY 10, 1919. No. 81.

ЗАВЗЯТИЙ БІЙ З ЛЯХАМИ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Українські жінки борять ся в рядах української армії проти ляцьких наїзників.

Військовий союз савєтських републик. — Большевицькі заворушеня на Сибіри.

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ПОВЕРНУВ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА З ЛЯХАМИ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Закидають Ляхам тайну змову з большевиками.

ВІДЕНЬ, 7. липня. — Велика боротьба, яка від кількох днів розпочала ся у східній Галичині між Поляками і Українцями, ведеть ся зі змінним воєнним щастем. Підчас коли західна Европа обходить сьвято мира, на пограничу Росії розвиваєть ся нова велика війна.

Українські представники у Відни обжаловують Поляків о дволичність. Вони кажуть, що Поляки заключили з московськими большевиками тайну умову, на підставі котрої згодили ся під певними услівями їх не атакувати, що уможливило Полякам згромадити всї свої сили під командою ґен. Галєра проти Українців.

Українці у східній Галичині покликали під оруже мущин всякого віку; навіть жінки борять ся в рядах української армії. Українці потерпіли дуже тяжкі втрати з причини браку амуніції; часто приходить ся їм вести боротьбу на самі баґнети.

НАСИЛЬСТВА ЛЯХІВ НА ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ.

Перебрані за селян Ляхи рабують і мордують.

ЦІРІХ, 20. червня. — Вісти, які наспіли тут з українських жерел, доносять, що польські війска, які заняли східну Галичину, допускають ся насильств над українським селянством, коли воно протестує проти рабованя движимого майна.

Найбільше насильств допускають ся Ляхи в золочівськім, тернопільськім і стрийськім повіті.

Ляхи, перебрані за селян, рабують, а відтак у своїх звітах говорять, що українські селяни допускають ся рабунків. Ляхи знущають ся найбільше над українськими учителями і прочими інтеліґентами.

ҐЕН. ҐРІҐОРІЄВ ПРОГОЛОСИВ СЕБЕ ГЕТЬМАНОМ УКРАЇНИ.

Має намір получити ся з Румунами проти большевиків.

ЛОНДОН, 4. липня. — Телеґрама з Берліна доносить, що ґен. Ґріґорієв, який проголосив себе гетьманом України, повідомив Румунів, які переводять воєнні операції здовж Дністра, що він заняв по завзятій битві Одесу та що большевицька армія Раковського утікає в неладі.

Ґен. Ґреґорієв заявив дальше, що на случай, коли би аліянти розпочали наступ проти большевиків здовж Дністра, він міг би з ними получити ся в протягу кількох днів.

Ґен. Ґреґорієв був донедавна командантом одної з большевицьких армій на полудневій Україні. Однак опісля частина його війск збунтувала ся і під його командою розпочала боротьбу проти большевиків. В якім відношеню стоїть ґен. Ґреґорієв супроти українського правительства Петлюри, на певно не знати. Одні вісти подають, що він стоїть в порозуміню з Петлюрою; повисше наведена телеґрама доносить знова, що він проголосив себе гетьманом України. Таксамо незвісним є, чи сила ґен. Ґреґорієва опираєть ся на українськім війску і чи має попертє українського населеня, чи вона є оперта на збунтованих лише російських большевицьких війсках. Коли би се послїдне показало ся правдиве, то заходила би небезпека, що ґен. Ґреґорієв получить ся з війсками ґен. Денікіна, якого війска заняли значну частину лївобережної України. Покищо близших урядових вістий про політичне становище і переконане ґен. Ґреґорієва нема.

ҐЕН. ҐРЕҐОРІЄВ ВЕЛИКИМ ВОРОГОМ ЖИДІВ.

В уладжених ним погромах згинуло богато Жидів.

ЛОНДОН, 8. липня. — Богато Жидів втратило житє підчас воєнних операцій між російськими большевицькими війсками і армією ґен. Ґреґорієва, команданта української протибольшевицької армії, яка намагаєть ся пробити собі дорогу через большевицьку лїнію на північ, як се заявив нинї в анґлійській палатї послів Сесил Б. Гармсворт, заступник секретаря загр. справ. Ґен. Ґреґорієв, заявив він, відносить ся до Жидів дуже ворожо.

(Як се доносили недавно вісти, війска ґен. Ґреґорієва допустили ся погромів Жидів в богато містах полудневої України. В однім місті Елисаветгороді мало згинути підчас погромів кілька тисяч Жидів).

УЛЬТИМАТ САВЄТСЬКОЇ РОСІЇ І УКРАЇНИ, ВИСЛАНИЙ ДО ПРАВИТЕЛЬСТВА РУМУНІЇ.

Савєтські правительства зажадали опорожненя Бесарабії.

БУДАПЕШТ, 5. мая. — Румунія, невдоволена самою окупацією Бесарабії, накидаючи проти волї її населеня свій режім, згодила ся стати орудєм аліянтів в здавленю угорського комуністичного правительства.

Російське і українське савєтські правительства вислали до румунського правительства слїдуючий ультимат:

„Румунське февдальне правительство стараєть ся скріпити своє становище коштом нових злочинів. Воно зробило тепер предложене в справі поваленя савєтського правлїня на Угорщині. Румунські війска наступають зі всіх сторін проти угорської савєтської армії, хоч вони не мали сили встояти ся перед українською червоною армією.

„Російське і українське савєтські правительства не можуть довше терпіти насильства і провокації зі сторони румунського правительства. Ми не бажаємо собі проливати кров наших братів робітників і селян Румунії, яким їх володарі кажуть машерувати проти Росії. Два савєтські правительства Росії і України предкладають слїдуючу пропозицію румунському правительству:

1. Безпроволочне забранє румунської армії, як також румунських урядників і аґентів, з Бесарабії; повна свобода для румунських робітників і селян та установленє ними свого власного правительства.

2. Перед народний трибунал мають бути поставлені всї ті, котрі допустили ся злочинів супроти робітників і селян та взагалї проти населеня Бесарабії.

3. Зворот предметів, які становили частину військової власности Росії, а які Румунія забрала.

4. Звернене мешканцям Бесарабії всего, що від них забрано і сконфісковано.

„Соціялїстичні савєтські правительства Росії і України ожидають в протягу 48 годин, числячи від 2-гої години 1. мая, вашої рішаючої відповіди щодо принятя зробленої пропозиції, застерігаючи собі в противнім случаю всяку свободу діланя супроти Румунії.

Чічерін,
Народний комісар загр. справ російської соціялїстичної федеративної савєтської републики.

Раковський,
Президент ради народних комісарів української соціялїстичної савєтської републики".

Румунське правительство не дало відповіди на ультимат Росії і України. Вслїд за тим українські большевицькі війска розпочали успішний наступ на Бесарабію, переправляючи ся в кількох місцях через ріку Дністер і занимаючи полудневу частину Бесарабії, де проголошено Бесарабію савєтською републикою. Наступ української большевицької армії проти Румунів приневолив румунське правительство звернути свої головні сили проти неї, ослаблюючи свій боєвий фронт на Угорщині, де румунські війска розпочали були вже наступ на Будапешт, щоби здавити угорське савєтське правительство.

Військове повстанє серед большевицьких війск на полудневій Україні під проводом ґен. Ґреґорієва здержало дальший наступ української червоної армії проти Румунів. Як се доносять останні вісти, ґен. Ґреґорієв після здобутя Одеси приготовляєть ся до спільного наступу враз з війсками аліянтів і Румунії проти української червоної армії, яка заняла була оборонні становища здовж лївого берега Дністра.

АДМ. КОЛЧАК ВИСЛАВ СВОЇХ ПОСЛІВ ДО ҐЕН. ПЕТЛЮРИ.

Просить ґен. Петлюру о співдїланє з ним проти большевиків.

ЛОНДОН, 12. червня. — До Лондону прибула українська дипльоматична місія під проводом д-ра М. Стаховського, бувшого ґубернатора подільської ґубернії. В склад делеґації входять також др. Олесницький і Меленевський.

Голова української місії заявив в розмові з кореспондентом часописи „Морнінґ Пост", що адм. Колчак прислав був недавно своїх послів до ґен. Петлюри, просячи його, щоби разом з ним співдїлав в боротьбі проти большевиків.

ПОЛЬСЬКІ СОЦІЯЛЇСТИ ЗА НЕЗАВИСИМОЮ УКРАЇНОЮ.

Домагають ся справедливого визначеня польсько-українських границь.

ЛОНДОН, 13. червня. — Телеґрама бюра Райтера доносить на підставі вістки, одержаної з польського жерела, що в польськім соймі поставлено з рамени польської соціял-демократичної партії резолюцію, в якій висказуєть ся симпатію змаганям утворити независиму українську державу.

Польський сойм заявив свою готовість згодити ся на справедливе визначенє границь між Польщею і самостійною Україною, щоби в сей спосіб довести до згоди та мира між обома народами і оборони обох держав проти заборчости сусїдів.

ТОВАРИСТВО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА СПІШИТЬ З ПОМОЧИЮ ДЛЯ КУБАНЩИНИ.

На Кубанщині поширила ся сильно пошесть тифу.

ПАРИЖ, 6. липня. — Місія Червоного Хреста під проводом Р. Дейвіса з Ню Йорку і капітана Г. Едамса з Бостону відідє небавом з французької пристани Ст. Назер з 3.000 тон одїжи, поживи і ліків до східної Европи.

Сей транспорт Червоного Хреста є призначений для Кубанщини, на східнім побережу Чорного моря. Як доносять, на Кубанщині пошесть тифу дуже поширила ся, головно з причини браку ліків і лїкарської опіки.

Вислана місія співдїлає з американською комісією ратунковою. Американське правительство поносить кошти перевозу і заплатило за 1.000 тон одїжи і поживи. Червоний Хрест посилає від себе 2.000 тон ліків і лїкарських приборів та поживи для дїтий. Також буде висланий туди військовий полевий шпиталь на 500 ліжок, і три полеві кухнї.

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Клопіт аліянтів з Угорщиною.

ПАРИЖ, 7. липня. — На Засїданю головної ради, на якім обговорювано справу Угорщини, заявив ся несподівано Клємансо, проводячи нарадами на місце Пішона.

Гувер, який брав також участь в нарадах, заявив, що справа заосмотреня в поживу Польщі, Чехо-Словаччини і Румунії є майже зовсім неможлива через те, що Беля Кун не дав дозволу посилати транспорти через Будапешт.

Клємансо візвав військових знавців, щоби вони провірили військову силу Угорщини і подали, кілько треба війска, щоби здавити угорське комуністичне правительство.

Зі звіту військових знавців показуєть ся, що французькі війска в околиці Відня є заслабі до переведеня сеї задачі. Після звіту військового бюра угорська армія стає з кождим днем сильнїйша і доходить до 200.000, з чого половина є добре зоружена. В Чехо-Словаччині приходить ся з великою трудностию перевести орґанїзацію армії задля браку комунїкації. Можна би вправдї ужити проти Угорщини кінноту італїйську, але Італїя зажадає за се окремо відшкодованя, на що мабуть не згодять ся Злучені Держави. Остає одинокий вихід, позволити Румунії на наступ проти Мадярів, бо можна буде надіяти ся, що Беля Кун, боячи ся наступу, згодить ся на домаганя аліянтів.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Робітничі страйки у Варшаві.

ВАРШАВА, 3. липня. — З приводу домаганя висшої платнї прийшло до поважних заворушень робітників у Варшаві. Між страйкуючими і їх прихильниками з одної сторони а війском з другої прийшло до отвертої боротьби на улицях міста. Остаточно вдало ся польським війскам при помочи машинових крісів і панцирних самоходів здавити заворушеня. Богато жовнїрів ранено.

Страйкуючі, яких число виносило кілька тисяч, уладили демонстраційний похід, який удав ся під будинок польського сойму, домагаючи ся підвисшеня платнї.

Польське правительство, щоби запобігти безробітю, вже від зими затруднювало 30.000 робітників при публичних роботах. Робітники, невдоволені з низкої платнї, вийшли на страйк, жадаючи підвисшеня платнї і иншої працї.

Загальне положенє робітників в Польщі стає з кождим днем гірше, а то головно з причини застою в промислї задля браку сирих матеріялів. Робітничі заворушеня можуть прийняти дуже грізний характер з причини, що між робітниками ширять сильну пропаґанду нїмецькі і російські большевицькі аґенти.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ПОВЕРНУВ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

НЮ ЙОРК, 8. липня. — Президент Вілсон прибув нинї о год. 2.30 пополудни до Ню Йорку по чотиромісячнім побутї в Парижи. Нюйорські мешканцї витали президента серед великого ентузіязму.

По виголошеню промови в „Карнеґі Гол" президент Вілсон відїхав вечером окремим поїздом до Вашінґтону.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВІЙСКОВИЙ СОЮЗ САВЄТСЬКИХ РЕПУБЛИК.

Савєтська Росія заявила ся за самовизначенєм народів і независимостию савєтських републик.

БУДАПЕШТ, 4. червня. — Угорське кореспонденційне бюро в Москві переслало бездротним телеграфом слїдуючу вістку:

Дня 1. червня вечером відбуло ся торжественне засїдане центрального екзекутивного комітету савєтської Росії, в якім брали також участь представники савєтських републик України, Латвії, Литви і Білоруси. Згідно з резолюцією, ухваленою недавно українським центральним екзекутивним комітетом, московський центральний екзекутивний комітет заявив ся в користь тїсного союза ріжних савєтських републик. Секретар президії, Каменев, заявив всупереч брехням, поширюваним ворогами, які розголошують неправдиві вісти про мнимі змаганя савєтської Росії загорнути сусїдні народи під свою власть, що противно — савєтська Росія стоїть твердо на підставі принципу про самовизначенє народів і независимість сусїдних савєтських републик. Лише для забезпеченя собі взаїмної помочи в обороні независимости і свободи працюючих кляс в савєтських републиках перед білими ґвардіями аліянтів приневолює савєтські републики до міркованя в справі утвореня тїсного союза, щоби в сей спосіб їх працюючі кляси могли тим успішнїйше боронити ся зєдиненими силами проти заграничних наїзників і білих ґвардій.

По промові Каменева виголосив бесїду в тійсамій справі президент українського савєтського правительства, Раковський.

Збори приняли резолюцію, в якій висказано протест проти заборчої і протиреволюційної полїтики міжнародного імперіялїзму і піднесено конечність утвореня військового союза савєтських републик: Росії, України, Латвії, Литви, Білоруси і Кавказу в цїли оборони робітників і селян тих републик проти змагань наложити на них знова ярмо неволї.

Центральний екзекутивний комітет Росії вважає дальше за конечнє злучити під одною спільною контролею військові орґанізації ріжних савєтських републик, адміністрацію зелїзниць, фінанїс, економічних рад і робітничих комісарів. Се має бути переведене через утворенє союза центральних екзекутивних комітетів і центральних економічних рад всїх інтересованих републик. В тій цїли збори проєктують вибрати окрему комісію, яка війшла би в переговори з центральними екзекутивними комітетами ріжних савєтських републик, щоби повисше наведені принципи перевести в житє.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЗАВОРУШЕНЯ НА СИБІРИ.

Большевики зближають ся до Томска.

ЛОНДОН, 4. липня. — Московська бездротна телеґрама доносить, що на Сибіри большевики підняли повстанє і машерують на Томск. Адмірал Колчак приказав знищити зелїзничий шлях і міст, який веде через ріку Об, щоби здержати наступ большевиків.

Невдатний наступ російської протибольшевицької армії на Петроґрад.

КОПЕНГАҐЕН, 7. липня. — Естонське бюро доносить, що російська армія добровольців, яка розпочала була успішний зразу наступ на Петроґрад, потерпіла сильне поражене.

Російські добровольці були приневолені опорожнити форт Красную Ґорку, напроти Кронштаду, і кількох зелїзничих стацій. Після донесеня естонського бюра армія добровольців утїкає на цїлім фронтї.

Головна рада годить ся на наступ Фінів на Петроґрад.

ПАРИЖ, 8. липня. — Головна рада мирової конференції потвердила вчера плян в справі наступу на Петроґрад, який має бути переведений протибольшевицькими російськими і фінськими війсками.

Військові аташе Злучених Державах, Анґлії, Франції і Італії в Гельзінґфорсї вислали спільну ноту до фінського правительства, взиваючи його до удїленя військової помочи адм. Колчакови на случай, коли би він розпочав кампанію в цїли здобутя Петроґраду.

Большевики заняли Ташкент в в Туркестанї.

ПАРИЖ, 7. липня. — Телеґрама з Царгорода доносить, що большевицькі війска відзискали Ташкент, столицю Туркестану, караючи смертию 6.000 мешканців.

Телеґрама додає, що між покараними на смерть находить ся також брат Александра Керенського, бувшого премієра Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЛИСТ З ПАРИЖА.

(Спеціяльна кореспонденція У. Н. Комітету).

Париж, дня 6. мая 1919.

Як знаєте, ми прибули до Парижа дня 3. цьвітня.

Др. Білик на другий день був у проф. Савченка, котрий умовив ся в справі урядового принятя нас мировою делеґацією української републики, яке назначено на 7. цьвітня в поміщеню делеґації. Нас принято у великій салї нарад делеґації. Перші привитали нас д. Григорій Сидоренко, голова делеґації, і др. Василь Панейко, заступник голови, а потім всї прочі члени делеґації. Ми предложили свої поручаючі листи від У. Н. Комітету, котрі прочитано і принято.

Опісля голова привитав нас щирими словами в імени української републики. Він висловив подяку делеґації і української републики У. Н. Комітетови в Злучених Державах за сю поміч, яку він дає рідному краєви в Европі в рішаючій для нього хвилї, а потім поставив внесенє, яке сейчас принято з одушевленєм, щоби вислано до У. Н. Комітету каблеґраму, яка би висловила сей настрій делеґації. Каблеґраму вислано і видрукувано в урядовім бюлетині делеґації.

На привіт відповіли ми таксамо сердечно. Др. Білик говорив по українськи, а я по анґлійськи. Відтак др. Білик повторив ще мої слова в мові українській. Ми сказали делеґації про се велике одушевленє, яке панує серед міліона Українців в Злучених Державах для української народної републики на їх землях в Европі, і як щиро і пильно працює У. Н. Комітет, аби видвигнути справу України перед американською публикою, та щоби дати рідному краєви по змозі як найбільшу поміч. Ми заявили, що У. Н. Комітет вислав нас з післанництвом, щоби додати українським народним робітникам в Европі заохоти та прийти з помочию делеґації.

Наші слова делеґація приняла горячими оплесками. Потім ми всї взаїмно познакомились і приступили до праці.

Тут хочу згадати про цікавий случай. Тогосамого вечера вступив я вечером до ресторану на вечеру і коли менї вейтер подав крісло до стола, я побачив, що він мене посадив при столї, при якім сидів д. Сидоренко. Ми щиро привитались і хотіли розмовляти, однак розмова не була легка. Д. Сидоренко знає француську мову і трохи анґлійської, отже ми пробували розмовитись по анґлійськи, а що я також трохи знаю француської мови, то мішали ми і француські слова. Хоч розмова була не легка, то одначе душею ми себе розуміли цїлком добре.

Одну кімнату в делеґаційнім поміщеню призначено для делеґатів із Злучених Держав і Канади. Там працює др. Білик, я і д. Іван Петрушевич з Канади. Зазначу, що д. Петрушевич є чоловік дуже приязний і знаменито обзнакомлений з українськими справами. Ми оба стали ся щирими приятелями. Дуже часто один одного відвідуємо. Він є горячим приклонником взаїмного порозуміня між Українцями в Америцї і в Европі. Я йому сказав, що й У. Н. Комітет стремить до тогосамого. Д. Петрушевич, як знаєте, є родом з Галичини, і коли я йому сказав про те, що ми особливо інтересуємо ся власне сею частиною української народної републики, він був дуже радий, бо се другий узол, який нас вяже близше зі собою. В мешканю д. Петрушевича стрінув я також д-ра М. Рудницького, котрий є також родом з Галичини.

Українську делеґацію відвідали проф. Лорд і д. Бавман, котрі є експертами американської урядової мирової делеґації. Д. Сидоренко приняв їх дуже красно. Д. Лорд, котрий є професором Гарвардського університету, говорить кількома мовами, між иншими також московською і француською, і пробував якийсь час в Росії. Д. Бавман є президентом Ґеоґрафічного Товариства в Ню Йорку. Оба вони дуже цікавлять ся українською справою. Вони проявили велику прихильність для України і сказали, що хотять довести до вирівнаня непорозумінь між Українцями і Поляками, яке було би справедливе для обох сторін. Проф. Лорд займаєть ся спеціяльно справами польськими. Д. Бавман є одним з американських членів перемирної комісії між Українцями і Поляками.

Другим американським членом перемирної комісії є полковник Ембік. Він є з Вашінґтону, Д. К., і належить до штабу ґенерала Бліса, члена американської мирової делеґації. Я був у нього і розмовляв з ним про справу Галичини. Він обіцяв справу старанно перестудіювати і заявив, що його становище цїлком безсторонне.

Українська делеґація надїлила мене почесним становищем „правного дорадника делеґації української републики". Я дуже ціню сю почесть, тим більше, що бачу в тім і признанє для У. Н. Комітету, який мене післав працювати для української справи. Я все буду про се тямити, особливо, що се становище улекшить менї оборону прав України.

В понеділок, дня 21. цьвітня, я був з д-ром Біликом у полковника Гавса. Я представив його полк. Гавсови і сказав про ціль, ізза якої ми приїхали до Парижа. Він дуже радо нас привитав і сказав, щоби др. Білик написав йому меморіял про українські домаганя, а мене просив зайти до нього вдруге на особисту розмову.

Був я також в д. Чарлза Крейна в готели де Клільон, однак не застав його тодї в офісї. Його секретар д. Раджерс телефонував до його мешканя на авені Монтень. Д. Крейн просив його приїхати зі мною одним з його автомобілїв до його мешканя. У нього ми розмовляли про українську справу і про відносини між славянськими народами. Заявив, що зробить усе, що може. Передав через мене щирі поздоровленя о. М. Підгорецькому з Ню Йорку і просив мене відвідати його вдруге.

Стрічаю ся тутки також з американськими кореспондентами, добрими знакомими з Вашінґтону.

Як довго ми тут останемось, годї сказати. Може місяць, може два, три, або і більше. Мирова конференція іде дуже поволи і покищо головно займаєть ся справами Нїмеччини. Иншими справами вона доси мало займала ся.

Пересилаю щирі поздоровленя,

Джеймс А. Гемїл.

НАЙСТАРШОЮ І НАЙБІЛЬШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ҐАЗЕТОЮ В АМЕРИЦЇ Є „СВОБОДА". Вона виходить вже 25 років, отже чверть сотки лїт; вона є одинокою ґазетою, що лишила ся дотепер з ріжних видавництв, закладаних на початку нашої іміграції в Америцї.

Чи дальше протестувати?

Питаєть ся один з наших читачів, чи дальше ще протестувати проти нападу Польщі на галицьку Україну? Хоче він знати, чи протестаційні віча вже замкнені, чи мають ще дальше відбуватись.

На се відповідаємо, що **масові** протестаційні віча відбулись в днях 15. і 22. червня с. р., однак мимотого поодинокі протестаційні віча Українців в Злучених Державах відбували ся вже передтим, а також відбувають ся ще дальше і будуть відбуватись поти, поки ляцьке ярмо не буде викинене з галицької України.

Треба тільки пожелати, аби тих протестаційних віч, зборів і сходин відбувалось як найбільше. Протести від усяких українських зборів, а також від українських товариств, повинні також безвпинно іти до американського правительства.

Сих пів тисячі українських протестів, які прийшли від американських Українців до урядової мирової делеґації Злучених Держав в Парижи, не можуть проминути безслїдно. Таксамо не можуть проминути безслїдно і ті сотки протестів, які одержав від американських Українців заступник державного секретаря у Вашінґтонї, Френк Л. Полк, котрий небаром виїздить до Парижа на мирову конференцію.

Воля міліона українських робітників в Злучених Державах, котрі переважно походять з галицької України, не може бути злегковажена, особливо коли вони говорять про слушне право свого рідного краю.

Коли би американські Українцї сього були не зробили, то що були би погадали собі нападенї наші братя в галицькій Україні про нашу мовчанку? Чим ми могли би були оправдати її в сю хвилю, коли ляцькі злочинцї убивають наших братів і руйнують і так вже зруйнований наш край?

А розумієть ся, що і перед цїлим сьвітом було би виглядало, що американським Українцям байдужна будучність їх старого краю.

А Ляхи могли би були говорити, що Українцї годять ся на їх неволю, коли проти неї не протестують.

Отже стало ся дуже добре, що український загал станув весь як один і як скала проти ляцького нападу і заявив свою волю і своє сьвяте право сотками протестів, не жалуючи тисячів долярів видатку на сю ціль.

Впрочім инакше не могло бути і протести були тільки цїлком натуральним відгомоном настрою серед американських Українців, котрі нїколи не забули свого рідного краю і все готові до його оборони.

Американські Українцї сповнили достойно свій народний обовязок і честь їм за се.

Однак нам не вільно спочати анї одної хвилї.

Ми не можемо сказати, що протести скінчені, так довго, поки ляцькі опришки є ще на нашій землї.

Вічевий дзвін із старого краю раз-враз кличе ще на тривогу:

— Ратуйте, Ваш рідний край в огни!

В огни, який принесли йому ляцькі злочинцї.

Ратуймо-ж, як можемо!

Голосно протестуймо перед Америкою і перед цїлим сьвітом!

Складаймо жертви на оборону галицької України!

Працюймо для її волї з усїх сил!

ПЕРШИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КУРС В НЮ ЙОРКУ.

В четвер, дня 3. липня, відбуло ся закінченє першого українського кооперативного курсу в Ню Йорку. Курс був уладжений в „Народнім Домі" Української Народної Громади під управою Богдана Дуткевича, довголїтного ревізора Краєвого Союза Ревізійного у Львові.

Курс тривав через три місяці, від 1. цьвітня до 30 червня. Наука відбувала ся вечерами три рази на тиждень по три години (то є 9 годин тижнево).

На курс вписало ся зразу поверх 40 учасників. До кінця курсу остало однак лише 20 учасників. Головною причиною, що число учасників так сильно змалїло, було, що для деяких наука показала ся затяжка з причини браку конечного відповідного підготовленя.

Вповні укінчило курс 20 учасників. Загальний вислїд успіху в науці був дуже вдоволяючий. На 20 учасників укінчило 5 з відзначаючим успіхом, 7 з дуже добрим, а 8 з добрим успіхом.

Курс укінчили слїдуючі:
Василь Вінтоняк (Космач, пов. Печеніжин),
Іван Возняк (Григорів, пов. Рогатин),
Михайло Головчук (Романів, пов. Теребовля),
Микола Кушнїр (Литвинів, пов. Підгайцї),
Ілько Лисецький (Себечів, пов. Сокаль),
Стефан Могила (Дегова, пов. Рогатин),
Микола Мул (Глубічок великий, пов. Тернопіль),
Михайло Мулик (Стубно, пов. Перемишль),
Антін Онисик (Торки, пов. Перемишль),
Юліян Павчак (Городенка, пов. Городенка),
Петро Панчишин (Трудовач, пов. Золочів),
Іван Подоляк (Войткова, пов. Добромиль),
Дмитро Рожанський (Туринка, пов. Жовква),
Павло Ружак (Городиславичі, пов. Бібрка),
Осип Стеткевич (Плотича велика, пов. Бережани),
Мирон Сурмач (Жовква, пов. Жовква),
Осип Шаровський (Бібрка, пов. Бібрка),
Евген Шкіра (Завалів, пов. Підгайцї),
Галя Шнайберґ (Станиславів, пов. Станиславів),
Василь Яремин (Ланчин, пов. Надвірна).

Притім треба замітити, що майже половина учасників курсу походила зпоза Ню Йорку, як Нюарку, Елїзабету, Бейон, Джерзи Сіти і Бруклина. Тут треба піднести велику витривалість учеників, коли зважить ся, що всї вони, будучи занятими кільканайцятьгодинною тяжкою працею, помимо того пильно учащали на виклади, посьвячуючи велику частину свого відпочинку по працї для науки.

З жалем приходить ся однак замітити, що нюйорські Українцї надто байдужно віднесли ся до курсу, помимо того, що, мешкаючи в місци, мали добру нагоду скористати з науки, не потребуючи витрачувати нї гроший нї часу на подорож.

Плян науки обіймав слїдуючі предмети:

Діло- і книговодство в спілках кредитових (позичково-щадничих): Точне веденє головних і побічних книг; укладанє сирих і річних білянсів; устрій кредитових спілок.

Діло- і книговодство в спілках торговельних (дрібної продажі): Точне веденє головних і побічних книг; веденє контролї; укладанє сирих і річних білянсів; устрій торговельних спілок дрібної продажі.

Наука рахунків: Чотири дїланя рахункові числами десятичними і дробами; обчислюванє відсотків і прочі рахунки, входячі в обсяг книговодства в кредитових і торговельних спілках.

Наука кооперації: Цїль і задача кооперації; головні основи хлїборобської і робітничої кооперації; стан кооперативного руху в теперішних часах.

Як се вказує повисше наведений плян науки, головною задачею курсу було не лише познакомити ся з високими ідеями кооперації, але також набути практичного вишколеня в дїло- і книговодстві, а іменно спілок кредитових і торговельних. І під тим оглядом практичний кооперативний курс має дуже велике значінє. Зокрема наш нарід потребує під теперішну пору як найбільше фахових образованих людий на поли кооперації. Від якости і числа таких людий залежить розвиток кооперації серед нашого народу, а від сего буде залежати економічне піднесенє нашого народу і його економічний добробут.

Курс закінчив ся роздачею сьвідоцтв. Управитель курсу, Богдан Дуткевич, пращаючи учасників першого кооперативного курсу, подякував учасникам за пильність і витривалість в науці і візвав їх до щирої працї на поли кооперації, яко одного з дуже важних чинників в економічнім і національнім відродженю українського народу. Павло Ружак подякував в імени учасників курсу управителеви за його щиру працю і совісне переведенє курсу.

Всї учасники першого курсу заявили готовість вписати ся на другий висший кооперативний курс, який розпічнеть ся 1. жовтня, а який буде мати на цїли поглубити теоретичне і фахове знанє на поли науки кооперації.

Управитель курсу, Богдан Дуткевич, заявив також, що постараєть ся в короткім часї о виготовленє підручників до науки кооперативного діло- і книговодства, а також виявив намір розпочати в осени сього року кооперативний курс при помочи кореспонденції, щоби дати в сей спосіб змогу запізнати ся з наукою кооперації тим, котрі не мають нагоди користати з курсу у своїй місцевости.

Кооперативні курси є призначені в першій мірі для тих, котрі по приверненю мира мають намір вернути в рідні сторони. Тому було би пожадане, щоби як найбільше наших еміґрантів користало з нагоди, посьвячуючи хоч трохи свого вільного часу для науки кооперації. Наука — се буде найкрасший дар, який зможуть привезти наші еміґранти своїй вітчинї з далекої чужини.

УКРАЇНА В ПАРИЖИ.

(Від власного кореспондента „Українського Голосу").

Париж, 7-го мая 1919.

З початком мая українська справа почала прибирати цїлком красший вигляд як в переговорах з дипльоматами так і в француській пресї. Викинені з портів України російськими большевиками Французи і аліянти почали вже по части числити ся з Українцями і їх репрезентантами в Парижи і налягати з одної сторони на Поляків, щоби сї за всяку цїну помирили ся з Українцями, а з другої сторони на Румунів в тійсамій справі.

Се викликало певного рода політичну паніку в Польщі, яка числила на згоду Франції в своїх рабівницьких плянах на українські землї.

Тимчасом на Україні ситуація мало змінилась. Большевики все ще панами ситуації на Великій Україні. Раковський стоїть дальше на чолї українських большевиків і грозить війною Румунії і Польщі. Нема сумніву, що Нїмцї фіґурують дальше в сучасних політичних подіях в Росії і на Україні, однак сим разом більше скрито ніж в попередних роках.

„Лє Тем" в Парижи поміщує 3. мая довшу депешу з Москви дотично нової угоди і союза між російськими большевиками. Для нас ся нова згода має досить важне значінє. Вона наказує, що навіть російські большевики мусять вже тепер числити ся з українським націоналізмом і його сепаратичним рухом. Числячи ся з сим фактом, російські большевики разом з Раковським, головою українських савєтів, шлють ультимат Румунії, домагаючись від неї евакуації цїлої Бесарабії, яка є в більшости українською.

Ось депеша з Москви:

Февдальне правительство Румунії старасть ся скріпити своє становище щораз то новими злочинами. Воно рішило повалити силу савєтів на Угорщині. Румуньска армія зі всїх сторін виступає проти червоної савєтської армії на Угорщині, по всїх попередних заходах без найменьших успіхів червоної української армії.

Савєтські правительства Росії і України не можуть дальше рівнодушно дивити ся на сей злочин і рішили положити конець кровопролитю і провокації румунського правительства. Ми не бажаємо проливати братню кров румуньских робітників і селян, яких змушують їх пани бити ся з Росією.

Оба отже савєтські правительства Росії і України відносять ся до румунського правительства зі слїдуючими домаганями:

1. Безпроволочна евакуація всїх румуньских війск, урядників і аґентів, які знаходять ся в Бесарабії, повна свобода робітникам і румуньским мужикам завести в себе своє правительство.

2. Потягненє до відвічальности перед суд народу всїх виновників злочинів, виконаних проти робітників, проти мужиків і проти цїлого населеня Бесарабії.

3. Віддача усеї військової власности, яка належала до Росії і яку забрала Румунія.

4. Віддача мешканцям Бесарабії всего того, що зістало украдене і сконфісковане в Бесарабії Румунією.

Соціялістичні савєтські правительства Росії і України сподїваять ся як найскоршої ясної відповіди (48 годин), а в противнім разї резервують собі свободу дїланя дотично Румунії.

Підписано:

Народний Комісаріят для заграничних справ соціялістичної федеративної рос. савєтської Републики, **Чічерін**.

Президент ради народних комісарів для справ заграничних соціялістичної савєтської української републики, **Раковський**.

Як можна було сподївати ся, депеша до Парижа не минулась без протесту зі сторони тутешної української делеґації. Зараз на другий день помістив в „Лє Тем" свою заяву дотично укр. большевиків п. Шульгин, член української делеґації в Парижи і бувший міністер заграничних справ при Центральній Радї, слїдуючого змісту:

„Наші вороги хотіли скомпромітувати нашу справу в очах аліянтів, уживаючи для своїх цїлий т. зв. „українське правительство", яке нібито вступило в союз з большевиками. Ся штучка не повинна нікого обманювати. Аліянти знають вже довший час, хто се той Раковський, який стоїть на чолї сего правительства. Через час війни ми мали нагоду бачити усего шефа „соціялїстичного українського правительства", який був високим урядником Лєніна, відтак Поляків, відтак Фінляндців і т. д. Нема отже дива, що нині він зве себе „Українцем". В дійсности Раковський се Болгарин на службі Нїмеччини.

Нема иншого правительства на Україні, тільки се, яке є виразом волї народу, яким є власне правительство Петлюри зарепрезентоване офіціяльно в Парижи.

„Малий Парижанин" з 6. мая містить довшу передовицю на тему української справи і доказує, що з огляду на велику небезпеку большевизму, по досьвідах в Одесї і на Кримі, аліянтам лишаєть ся лиш одно, а се: признати правительство Петлюри, яке помимо всяких клопотів і недостачі амуніції завзято держить ся проти Поляків в Галичині, де має 52.000 українського війска, і проти большевиків на східнім фронтї.

—

Робота української делеґації в Парижи ведеть ся дальше в тімсамім напрямі. Сими днями відїхали до Лондону члени української делеґації, а іменно жидівські др. Зархі і адвокат Марґолїн, аби там порушити справу між впливовими Жидами і анґлійськими дипльоматами.

Щодо анґлійських Жидів то вони відносять ся прихильно до української справи і висилали недавно до Парижа свого спеціяльного репрезентанта в особі п. Вольфа, який зложив недавно міністрови Сидоренкови заяву в імени жидівських орґанізацій в Анґлії, запевняючи його про прихильність. З огляду на виїмкові привілеї, дані Жидам на Україні українським правительством, вони будуть енерґічно попирати домаганя Української Републики. Міністер Сидоренко запевнив жидівського репрезентанта з Лондону, що українське правительство все буде трактувати Жидів нарівні здругими горожанами України і що воно нїколи не допустить і не позволить на протижидівські погроми в межах України, так як тепер дїєть ся в Польщі.

—

Др. Михайло Лозинський і полковник Вітовський як також секретар Кульчицький прибули 6. мая до Парижа і зараз на другий день взяли участь яко представники галицької України на мировій конференції, при спеціяльній комісії для залагоди польсько-українського перемиря.

Се допущенє українських представників на мирову конференцію в Парижи являєть ся першим принципіяльним офіціяльним признанєм частини української нації мировою конференцією.

—

Франція все ще дуже тісно звязана з російською буржуазією і мілїтарними лідерами Росії, щоби могла бачити і числити ся з українським визвольним змаганєм, тимбільше, що тут в Парижи Сазонови, Маклакови і т. и. все ще шепчуть до ух француських і анґлійських дипльоматів, що України нема, а лиш один великий російський народ. Се власне є причина, чому такі впливові орґани як „Таймс" в Анґлії і „Лє Тем" у Франції нїколи не писали редакційно нї словечком прихильно українській справі, а навпаки, стоять на ґрунтї єдиної недїлимої Росії. Франція особливо все ще покладає великі надії на Колчака і Денїкіна, а Анґлія лишає їй вільну руку в російскій політицї, сама-ж зарезервувала собі протекторат над балтійськими краями колишної Росії.

Цїла Европа переходить тепер всякого рода політичні кризи, в яких пролетаріят і середна суспільна верства виступають щораз виднійше на фронт, а висша аристократична, великоземельна суспільна верства дрожить перед своєю смертию. Аґрарні реформи, се квестія не лише большевицької Росії; вона стала актуальною тепер скрізь в Европі, а особливо на Угорщині, Чехословакії, і сунеть ся поволи але певно дальше на захід.

ПОКЛИК

до Українців у Провіденс, Вунсокет, Менвіл, Фол Рівер, Сентрал Фолс, Кромптон і Тавтон, Р. Ай.

Отсим запрашаєть ся Вас, Шановні Земляки, до як найбільшої участи в **українсько-литовській манїфестації, яка відбудеть ся в недїлю, 13. липня б. р., в Провіденс, Р. Ай.** Манїфестація розпічнеть ся о 10-тій годинї рано. По походї головними улицями міста всї учасники сеї манїфестації удадуть ся до галї Елкс при улици Вашінґтон, де будуть відповідні промови українських і литовських бесїдників.

Братя і Сестри! Товариші і Товаришки! Ся манїфестація то остання дошка ратунку, за яку український нарід хапаєть ся, щоби визволити ся з ненавистного ляцького ярма, котре нашим прадїдам, дїдам, татам, нам самим і нашим дїтям так вїло ся в печінки. Коли ми нині не ужиємо всяких можливих способів, аби скинути з себе се довголїтне важке ярмо, то ми не варта на сьвітї жити!

Проти ляцької неволї ми вже протестували на своїх вічах, зборах і сходинах, а тепер запротестуймо ще на улици. Нехай свободолюбні Американцї побачать, що і ми любимо свободу, що і ми бажаємо волї на своїй рідній земли.

Хто з нас має ще в собі хоч крапельку української крови; хто любить слушність і справедливість; хто бридить ся всяким насильством; хто відчуває ту страшну кривду, яку заподївають нам безсердечні Ляхи і їх прихильники — сей повинен станути в ряди нашої манїфестації і показати сьвітови, що він людина, а не скотина!

Виступайте до манїфестаційного походу всї: мущини, жінщини, хлопці, дївчата і дїти. Запрошуємо до участи і наших большевиків, бо чей же вони також осуджують ляцькі насильства над нашим народом. Коли польські большевики йдуть з польським народом, то чомуж наші мали би стояти осторонь від своїх рідних братів?

ЗА МАНЇФЕСТАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:
Андрій Сидор.

ДО ХВАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА „СОКІЛ", ВІД. 336 У. Н. СОЮЗА, В КЛІВЛЕНД, О.

Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля,
І несситий не виоре
На днї моря поля.

Т. Шевченко.

Товариші!

Я отсим відзиваюсь до Вас, що ми числом великі, бо числимо 119 членів нашого товариства. Постанови нашого статута є такі, що ми обовязково маємо явитись в другу недїлю кождого місяця на загальнім товариськім вічу. Та послїдними часами Ви щось збайдужнїли, чи попали в зневіру, так, що аж сором менї се казати...

Товариші! Ви памятайте на слова нашого великого громадянина і поета Б. Грінченка, котрий взивав нас до спільної працї отсими словами: „Праця єдина з неволї нас вирве". Ми не повинні попадати під теперішну пору в зневіру! Противно, ми маємо тепер зі здвоєною енерґією взятись до працї, бо хвиля грізна. Ляхи-катюги, ті, котрі від віків знущали ся над нами, тепер хотять нас, а зглядно наших братів, стерти з лиця землї, мордуючи наших братів і сестер від Сяну по Збруч та зливаючи нашою кровю ті „убогі ниви, убогі села, убогий обшарпаний люд".

Тож отсим я завзиваю Вас, Товариші, явити ся всїм, як один, на 13. липня, то є в недїлю, на вічу, де обговоримо найпекучійші наші справи і з подвоєною енерґією возьмемось до народної працї.

Василь Репужинський, предс.

ДО УКРАЇНЦІВ З СЕЛА ГЕРМАНОВА, ПОВ. ЛЬВІВ.

Дорогі Родимцї! Ми зібрані на зборах, які відбули ся в недїлю, 29. червня 1919 р. під числом 414 Іст 5-та улиця в Ню Йорку, Н. Й., завязали комітет для збираня жертв для бідних вдів і сиріт села Германова. Відтак тов. Павло Мороз роз'яснив ціль комітету і візвав присутних до складаня жертв. Присутні зрозуміли ціль і зложили жертви як слїдує: П. Мороз, Ф. Патрайко, С. Гриців, Т. Саєвк, Гр. Штогрин, Я. Лїський по $10.00; І. Штогрин, А. Гриців, Іл. Курочка, Н. Василишин, С. Головатий, Н. Гладун, П. Буждиґан, Л. Годованський, М. Сенчук, Ю. Мороз, П. Сас по $5.00; Т. Кінаш $1.00; Д. Шварщук $3.00; В. Сікора і Н. Горінь з Чернушевич по $2.00. — Разом $126.00.

Тож і Ви родимцї не відтягайтесь з жертвами, а подайте поміч тим, котрих батьки і мужі поклали і кладуть свої буйні голови за нашу будучність. Всякі листи, жертви і моні-ордери слати на адресу: PAUL MOROZ, 430 East 9th St., New York, N. Y.

Сподїваємось, що поможете нам в нашій зачатій роботї, защо згори сердечно дякуємо. 81

ЗА КОМІТЕТ:
Н. Гладун, предс.; **І. Штогрин,** касієр; **П. Мороз,** секр.; **В. Сікора,** секр.

Декотрі турбують ся, що не працюють, а декотрі турбують ся, що мусять працювати.

HAMTRAMCK, MICH.

Дня 14. липня о год. 7-мій вечером розпочинаєть ся

МІСІЯ

в церкві Непор. Зач. Пр. Діви в Гамтрамк, Міш., при улици Ґрейлінґ і потриває 9 днів.

МОСКВОФІЛИ ПРИ РОБОТІ.

(Надіслана стаття).

Минувшого тижня звернула мою увагу слідуюча новинка в нюарській ґазеті „Нюарк Івнінґ Нюс" з дня 3-го липня, яку наводжу в перекладі:

„Сьвящ. Платон Рождественський, митрополит російської православної церкви, який утік з Одеси перед большевиками на французькім кораблі і прибув тут минувшого тижня, завтра посьвятить тут **нову російську церкву.** Є се нова **церква Українців,** під ч. 35 Мортон ул., давнійше перша німецька пресбитерська церква.

„Кажуть Українці, що та подія має чимале історичне значінє, тому, що се перша уніятська церква відриваєть ся від католицької єрархії, з якою була в злуці через 600 років, тобто від хвилї, коли австрійське правительство приневолило всїх **Росіян, або Українців,** щоб їх богослуженя відбувались під зверхництвом папи.

„Членами так званих уніятських церков є **Росіяни, або Українці,** які жили в Австрії віками, але задержали свою мову.

„Сьвящ. Рождественський після російської революції був вибраний митрополитом на місце патріярха, котрого давнійше назначував цар. Але від часу большевицького повстаня його житє було богато разів загрожене і алїянти робили все, що могли, аби його охоронити. Він недавно був назначений теперішним українським правительством головою української церкви. Його осїдком був Київ і Одеса, відки він мусів утїкати.

„Сей достойник мав бути надзвичайним бесїдником на російськім противобольшевицькім вічу, яке мало відбути ся 4-го липня в Карнеґі Гол в Ню Йорку. Однак тому, що поліція заборонила вчера віче, тутешні **Українці** дістали від него обітницю, що він приїде до них завтра о 11-тій годині рано поблагословити нову церкву".

Платон Українець?

Новинка сама собою була досить цікава і дивна. Цікава була задля особи звісного нам Платона, який передількома роками був православним архиепископом в Ню Йорку. Яким щирим Українцем був Платон і тоді і перед тим і після того, не треба й говорити. Діставав грошеву підмогу від царя з Росії на веденє місії і московщенє галицьких Українців, — але Українцем був. Таж був преціпь головою всїх збаламучених царських наємників, які переконували галицьких іміґрантів, що України „не было, не єсть, и не буде". Таж був покровителем таких щиро українських ґазет, як „Правда", або „Свѣтъ", які зогиджували все, що українське, які намагали ся з галицьких Українців в Америці зробити вірне стадо батюшки-царя, імператора неділимої Росії. Чиж не Українець?

Платон український митрополит.

Дивна була та новинка в анґлійській ґазеті ще й тому, що оголошувала, що Платон був українським митрополитом, і то ще таким, якого іменувало **теперішнє українське правительство. Теперішнє** українське правительство і Платон український митрополит! Се чудесна комбінація! Та для поясненя треба сказати, що Платона не назначували українським митрополитом ані Українська Центральна Рада, ані Директорія, себто правительство Семена Петлюри. За много було щирих і дїсних Українців в тих правительствах, щоби Платона, настоящого Москаля, та бувшого служителя царату назначувати митрополитом на Україні. А як що Платона справді назначив хто митрополитом на Україні, то був се самозванчий гетьман Скоропадський, чорносотенець і слуга царя, якого український нарід нагнав на сто вітрів із своєї землї.

Отже українським митрополитом Платон ніколи не був і не буде. Зате Платон був, є і до смерти буде Москалем і до смерти буде мріяти про єдіну, веліку, неділімую Россію, в якій мав би стогнати в московськім ярмі український нарід і инші народи.

Українці чи Москалї?

Та вже що найдивнійше було в тій новинці се факт, що **Українці** запрошували на посьвячене своєї церкви **Москаля** Платона. Ті Українці не могли собі гірше закпити з вікових страждань українського народу в московській кормизї, з вікових змагань українського народу до визволу з московського ярма, з теперішної війни, яка йде за визвіл України. А ще й те, що в новинці вони сказали, що вони Росіяни або Українці, отже иншими словами, що Москалї а Українці се один і тойсамий нарід — се злочин, якого український нарід не може забути ані дарувати. А коли взяти на увагу ще й те, що ті Українці, котрі просили Платона, щоб їм сьвятив церкву, се наші люди з Галичини, з рогатинського повіту, з того повіту, де наше селянство було найбільш осьвідомлене, то ганьба, яку вони нанесли своєму українському повітови і галицькій Україні і всему українському народови, є страшна і непростима!

Платон здурив „хахлів".

Перечитав я ту новинку в анґлійській ґазеті, тай думаю: „Треба буде пійти і подивити ся на того українського митрополита Платона і на тих Москалів-Українців, котрі його запросили". Та рівночасно попала менї в руки кацапська ґазета „Свѣтъ", яка на одній стороні помістила фотоґрафію Платона і витала в нім спасителя „русского" народа в Америці, а на другій сторонї написала: „Ще не вмерла Украйна, але вже здихає". „Га, подумав я: коли така щиро-українська ґазета як „Свѣтъ", витає такого патріота-Українця як Платон, а Українці в Нюарку просять його до себе, то треба менї буде подивити ся на те „посьвячене"; може направду Платон перекинув ся в Українця?"...

Саме тоді прийшла з почти „Народна Воля"; в нїй я вичитав оголошене, що в пятницю, 4-го липня с. р., відбудеть ся в Нюарку посьвячене української незвисимої церкви під ч. 35 Мортон ул.

Я тоді вже був певний, що Платон нагло перекинув ся в українського патріота. Инакше українська ґазета із Скрентону не оголошувалаб сего посьвяченя.

В пятницю рано-пораненьку пошкандибав я до тої української независимої церкви в Нюарку, та надіяв ся, що Платон піднесе Українців на дусї своїм наверненем, що скаже їм, що Україна мусить бути самостійна, що оповість їм, що тепер діеть ся на українських землях.

Людий зібрало ся сотень зо три. Ходжу між ними і бачу українські облича і чую українську мову. Приємно чути рідну мову на чужинї. Але підходжу до одного більшого гуртка, дивлю ся і бачу московські пики, косоокі, з низкими лобами, з широкими розпаланиченими московськими носами. Говорять по московськи. Говорять про те, що тепер діється в Росії, хвалять Колчака, насьміваються з Українців, звуть їх „хахлами", „мазніцами"; пророкують, що на Україні панувати-ме „русскій" цар. Я аж сплюнув з пересердя, а в дусї то таки закляв здорово. „Ех, думаю, московська сволоч, коб ти так говорив в українськім селї, то слїду з тебе не осталоб". І дивував ся я, чого то ті ряні Москалї прийшли до української церкви. Але жду. Бігають церковні куратори (деяких я знаю ще з краю, з рогатинського повіту), бігають неспокійні. Оповідають з жалем, що український митрополит Платон не приїде. Так зажурились бідні, що мало не плачуть.

Замісць Платона приїхав православний архиепископ з Ню Йорку, Александер Немоловский. А український митрополит Платон обіцяв приїхати, та одурив „хахлів".

Московська парада.

Почала ся Служба Божа. Народу в церкві досить. При престолі стоїть шість батющків. Бородаті, вусаті, а між ними і батюшка нюарської независимої української, російської православної церкви, Мельник. Александер поспіває трохи і йде сїдати на крісло. На нім велика золота корона і ясні ризи. Коло крісла стоять дївчатка і обганяють рижовими мітолками мухи від „владики", чи може холодять його.

Український спів.

Батюшки співають по російськи. Хор також приїхав, мабуть з Пасейку, і співає чисто по московськи: Господі памілуй, Тебє Господі" і т. п. „Чорт батька зна що; — думаю я — українська церква, а по московськи співають".

Коло престола чогось неспокійно. Батюшки розмовляють, а батюшка Мельник бігає від престола до захристії, чогось видно занепокоєний.

Один батюшка говорить проповідь. Говорить з московська, але наломлює по українськи. Менї пригадує ся наша галицька кацапська тарабанщина. Говорив, говорив, та їй Богу ніхто не знав, що він верзе. Я зрозумів одно з тої бесїди: батюшка накликував людий, аби конче приступали до православя.

На престолї товчуть ся духи.

Владика знов прийшов з крісла перед престол і молить ся. Нагло якийсь біс перехилив сьвічку і на владику капає стоплений віск. Владика півголосом гримає на батюшків. До сьвічки простягають ся руки батюшків, щоб її поправити, а зпоза престола поправляє її куратор. Притім на владичі руки падає з гори вінок. Владика знов гримає по московськи. Мельник неспокійний, переступає з ноги на ногу. Батюшки аж почервонїли, заки поправили сьвічки. Люди відтак повідали, що се духи царської родини гуляли з радости по престолї.

Правлять дальше. Знов грубим гробовим басом один батюшка співає по московськи ектенії, а хор по московськи відповідає. Люди дивлять ся одні на других і балакають. Рогатинські краяни заклопотані і видно встидно їм.

Єдінная, велікая, неділїмая Россія.

Прийшов Вхід. Батюшки відмололи своє, співає владика Александер: „Многострадальную, велікую, єдіную, неділїмую, Россію да помянет Бог"... і т. д. Я мало не закляв на голос. Говорили, що архиепископ Александер Немоловський є Українець, а тут, бач, він хоче неділимої Росії.

Відтак ще один батюшка говорить проповідь. Він є редактором одної кацапської ґазети, мабуть „Свѣта", походить з Галичини. Говорить пів по московськи, пів по українськи, пів по польськи. „Тераз, каже, ви прозрілй і навертаете ся до настоящої русскої церкви. Вертайте ся всї, да будет єдина церков православная русская, і народ єдин русскій". Хвалив рогатинських Іванів, благословив і благодарив, а вони анї очий в гору не звели. Ніяково їм було.

Александер має голос...

Скінчила ся московська Служба; до проповіди став владика Александер.

„Дорогії братя і сестри во Христе і Ісусе Українци — говорить архиепископ. — Серце моє исполняет ся радостию, как бачу, што ви повертаєтес до православной церкви. Ачень пріятно міне витать вас, бо я вам близкій; ваша земля, моя рідня земля...

Вороги поділили русскій народ.

„Страждает тепер велікій русскій народ — говорив дальше владика. — Вороги поділили єго на партії, сказалі адному ти Росіянин, друвому ти Українец, третому ти твердий Русин, иншому ти мягкий Русин. А, братя мої і сестри во Христе і Ісусе, є только адна велікая Русь. І чи се Москва, чи Петроград, чи Київ, чи Галичина, чи Буковина, чи угорская Русь — то всьо одна веліка і сьвята Русь, адін велікій русскій народ.

Цар ще вернеть ся.

„Теперу враги поділили нас і без милосердя мучать велікий русскій народ — жалуєть ся Александер. — Але дасть Бог, що прийде снова **русское царство** в Киеві і йому поклонїтса Москва і Петроград і на ново будет велікая сьвятая Русь. Мене пригадують ся времена, кагда не било анї Москалїв анї Украінцов, а одін русскій народ за Владіміра сьвятого. Дасть же Бог ті времена снов вернут ся.

Українці не ліпші від Ніґрів.

„Православная церква, возлюбленнії мої, веліка. Всї народи до ней прінадлежат. А еслі є православнії Калмуки, православнії Хінци, православнії Ніґри, то чому ви не маете бути православнії?

Платон благословить.

„Його Висоқодостоїнство Архиерей Платон не мог приїхать, іно через мене шлет вам своє отцовское благословеніє.

„Я вас іскренно привітствую і дал би Бог щоб всї ваші братя вернулись до віри отцов".

Така меньше-більше була проповідь владики Александра до парохіян української независимої церкви в Нюарку (зазначую, що те, що повисше наведене, я собі занотував підчас проповіди).

По проповіди почалось посьвячене церкви. Прибуло ще два батюшки: один давний дяк, а другий перед двома роками був майнером в Скрентонї.

Поблагословили і посьвятили церкву, пійшли на пир і поїхали „во свояси", а нюарські независимці радують ся і веселять ся і вчать ся співати „Господі памілуй" і „Боже царя хранї".

Кацапство підносить голову.

Отже починаєть ся серед Українців в Америці велика кацапська робота. Те, що було в Нюарку дня 4-го липня, се лиш початок. Православна місія дальше буде навертати наш нарід на православє і буде його кацапщити.

До приїзду Платона православна місія була ослаблена роздорами. Платон поєднав Александра з Дзубаєм, лучить всїх православних батюшків і пічне закидати сїти на український нарід — „да будет єдиная русская православная церков" і „єдиний русскій православний народ".

Викроплюють дяків на православних батющків, а ті розлітають ся по наших громадах і засновують нібито українські независимі церкви. З того независимства потягнуть темняків на москвофільство, скажуть їм, що України не було, нема і не буде, скажуть їм, що Україна „здихає", скажуть їм, що вони русскі і будуть їх і їхніх дітий вчити молити ся за „многострадальную, велікую, неділімую, сьвятую Росію", за нове „російськоє царство" і за нового царя.

І коли вже збаламутили горстку Українців в Нюарку, Українців з Рогатинщини, з одного з найбільш осьвідомлених українських повітів в Галичині, то може вдасть ся їм дальше штука: перекинути свою москвофільську роботу на цїлу нашу іміґрацію.

В кождім разї встид і ганьба тим задурманеним Українцям, що так скоро йдуть в кацапське багно. Мають вони ще час поправити ся, бо бачили і чули на 4-го липня, куди їх ведуть їх независимі провідники. Та побачимо, чи вони вже на все втратили свою українську честь, чи зрадять свій нарід, чи може, побачивши правду, навернуть ся. Тепер навернути ся ще не запізно.

Очевидець.

ПОНЇС СЯ ЗА ТОБОЮ..

Понїс ся за тобою, як тихий плач березп,
Утаєний мій жаль в глуху безвідну ніч;
Котились за тобою невиплакані слези.
Тих слїз ніхто не видів, лиш чорна земна [ніч.

Часом у снї побачу уста твої зимілі,
І очи вдивлені в таємну, дивну ніч.
Кладеш на мої скрані долонї, добрі білі.
Ніхто про те не знає, лиш чорна, зимна [ніч.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

НАЙЛІПША РАДА ДЛЯ БЕСІДНИКІВ НА ЗБОРАХ.

Бесїдник на товариських зборах змушений часто промовляти в нечистій атмосфері. Тому вони добре зроблять, коли очистять свою губу і горло по повороті домів і слїдуючого рана. Трінера Антіпутрин змішаний з водою є найбільше скуточним в полоканю губи і горла. Той антисептик є рівнож досконалим на чищенє ран. Кождий аптикар може скоренько дістати його для Вас, а коли зайдете в аптику, купіть собі бутельку Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина. Раді будете мати сей лїк під рукою в випадку хороби жолудка якогобудь рода. Особливо підчас лїтних місяцїв найбільше цїнною засадою є: Удержуйте свої внутренности чисто! Чистість жолудка є найлїпшою кріпостию проти атаків недуг. Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина очищує внутренности, побільшує апетит, помагає в травленю. Продаєть ся у всїх аптиках.

JOSEPH TRINER COMPANY,
фабриканти ліків,
1333-1343 S. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.

(Огол.)

ТЕАТР УКР. НАР. ГРОМАДИ

відограє

В СУБОТУ, 12. ЛИПНЯ 1919 Р.

СТО ТИСЯЧ

комедія на 4 дії Івана Тобілевича (Карпенко Карий)

в Українськім Народнім Домі,
217-19 E. 6th St., New York, N. Y.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Гарасим Никодимович .. п. В. Сиротенко
Параска, його жінка, п-на Р. Красновська
Роман, їх син .... п. Д. Шагай
Савка, кум Гарасима .... п. Д. Федун
Бонавантура, копач ...... п. О. Пяскун
Невідомий, жид .... п. В. Шарик
Гершко, фактор .... п. Й. Мулярчук
Мотря, наймичка ...... п-на М. Давидів
Клим, робітник .... п. Гр. Шумський

Режисер п. В. Сиротенко.

Музика тов. ім. М. Лисенка.

Початок точно о год. 7.30 вечер.

ВСТУП 50 ЦНТ.

По представленю БАЛЬ.

Родимці!

Отсим просить ся Вас прибути на представлене „Сто Тисяч", комедію дуже цікаву і поучаючу. Хто хоче повеселитись і забавитись доволї, нехай не пропустить тої так цїнної штуки.

81-82 КОМІТЕТ.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

ТОВ. СПІВАЦЬКЕ ІМ. Н. ЛИСЕНКА
при церкві св. О. Николая

устроює драматичне представлене

ВЕРХОВИНЦЇ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-го ЛИПНЯ

В ГАЛИ Р. ОРҐАНІЗАЦІЇ, 159 — 4-та УЛИЦЯ.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Максим .... Д. Лещишин
Параня .... А. Зайшла
Старець .... П. Дальобінський
Один з леґінів .... І. Ґирун
Прокіп .... Н. Войціховський
Антін .... Т. Лазука
І. Леґінь .... М. Клипка
II. Леґінь .... Г. Савків
Мандатор .... Н. Табачук
Марта .... А. Ковалїв
Гершко .... Д. Смеркло
Фельдфебель .... Г. Маїк
Анна .... А. Курилак
Дитина .... О. Тимкевич
Один з опришків .... І. Дидьо
I. опришок .... М. Клипка
II. опришок .... С. Маїк
III. опришок .... Н. Олексевич
IV. опришок .... І. Барна
V. опришок .... П. Пипюк
VI. опришок .... І. Савків
Комісар .... І. Ґирун
Офіцир .... В. Сметана

Гуцули старі і молоді, ріжного пола. Опришки жовніри. Дійство відбуваєть ся в Карпатах між селом Жабє і угорською границею за Черемошем.

Режисер і управитель хорів п. Стефан Цїміхуд.

Цїни місць: І-ряд. 1.00; ІІ-ряд. 75 цнт.; ІІІ-ряд. 50 цнт.; ґалєрія 35 цнт.

Початок точно о год. 7-мій вечер.

Дорогі Земляки Ню Джерзи, Ню Йорк і околиці! Ся драма, котру відограємо є одна з найкрасших ілюстрацій житя наших Гуцулів, від часів Добуша, під панованєм Австрії. Пориваючі сцени, несправедливости панів і жандармів недають ся забути. Сю драму мало хто видів на сцені в оих околицях. 81-84

Отсим запрашаємо Вас прийти і побачити. Весь дохід призначений на мальовану Церкви св. О. Николая в Пасейку.

ПОЗІР! ПОЗІР!

КАРТЕРЕТ І ОКОЛИЦЯ!

Спілка Тов. Запорожська Січ, від. 342 У. Н. Союза в Картерет, Н. Дж.

устроює

Величавий Баль

В СУБОТУ 12. ЛИПНЯ С. Р.

(в день Апостолів Петра і Павла).

у власній Гали при Розевелт Евені ріг Гейзелтон ул.

Початок о год. 7. вечер.

Вступ: мущини 35 цнт; дами мають вступ вільний.

Українцї і Українки з Картерет і Кром, не пожалуєте, коли прийдете на сей Баль, де буде грати добірна музика, будуть смачні напитки і перекуски і забава до рана, о що постараєсь

81 КОМІТЕТ.

НАЙЛІПШИЙ КУХАР НА СЬВІТІ.

Нема сумнїву в тім, що голод є найлїпшим кухарем на сьвіті. Але коли чоловік є голодний, кожда потрава є йому смачною та пожиточною. Хто має зіпсований жолудок, той не відчуває правдивого голоду і тому йому ані нїчо не смакує, а коли і спожие дещо, то не йде йому на пожиток. Хто пропадає лише за квасними огірками і острими щиплячими потравами, той не має здорового жолудка. Здоровий жолудок прийме будь яку потраву. Босакове Лїчниче Гірке Вино викличе здоровий і природний апетит. Коли се вино уживаєте лише яко лїк після припису, воно помагає травленю і улекшує працю жолудка, а голод і апетит дістаєсь до їди і покарм додає тїлу сили. Як терпите на яку жолудкову хоробу пробуйте згадане Гірке Вино. Дістанете його в аптиках або під адресою:

MICHAEL BOSAK CO.,
431 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

(Огол.)

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Укр. Січ", від. 170, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в суботу, 12. липня, точно о годині 8-мій вечером, в гали церковній на розї ул. Сусекс і Ґрін. Кождий член має явити ся на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Уряд і контрольна комісія будуть здавати піврічне справоздане. Неявивший ся член підлягає карі $1.00, а урядник $2.00. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглі місячні вкладки, бо в противнім разї будуть суспендовані. Будеть ся приймати нових членів до товариства і до У. Н. Союза. — Гр. Готра, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє всіх своїх членів, що специяльний мітінґ відбудеть ся в неділю, 13. липня, зараз по Службі Божій, в гали церковній, на долї. Просить ся всїх членів, щоби явили ся на той мітінґ, бо буде вибір комітету, і треба порадити ся в тій справі, котра буде мати велике значінє на день 27. липня. Отже я прошу своїх членів, щоби наш відділ не був гіршим від других відділів. — М. Василків, предс.; В. Ґорейовський, секр.; С. Медвідь, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляєть ся членів тов. „Любов", що піврічне засїданє відбудеть ся дня 13. липня б. р. Просить ся всїх членів, аби явили ся на се засїданє, бо будуть важні справи до полагодженя. Довжники мають вирівнати свої залеглости. — І. Мамчур, секр. рек.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 323, подає до відома всїм своїм членам, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 13. липня, о годині 2.30 пополудни. Всї члени мають зійти ся, бо буде півріче справоздане. Довгуючі члени мусять вирівнати свої довги, бо инакше зістануть суспендовані.—Я. Слюсар, предс.; І. Соколовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 13. липня, о годині 3-тій пополудни. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Т. Касиян, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Дмитрія, від. 288, повідомляє всїх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся дня 20. липня в тійсамій гали, що все, о 12-тій годині в полудне. На тім мітінгу мають явити ся всї члени, бо є важні справи до полагодженя, одна ще з дня 16. марця б. р. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Ті члени, котрі проживають в инших місцевостях, мають зі всїми своїми членськими справами звертати ся до секретаря Михайла Ґреґорача, або до предсїдателя Івана Малицького. Діточий опікун буде вписувати до нашого братства дїти від 1-го до 18-го року житя. Котрий з членів хотїв би свою дитину обезпечити, нехай прийде на мітінґ і впише її до У. Н. Союза. — І. Малицький, предс.; М. Ґреґорач, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. І. Франка, від. 53, подає до відома своїм членам, що піврічні збори відбудуть ся в неділю, 13. липня, о годині 3-тій пополудни, в гали М. Сира. Присутність кождого члена є пожадана, бо є важні справи до полагодженя. — К. Шпікула, секр.

ЕТНА, ПА. Бр. св. Михаїла повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 13. липня, о 3-тій годині пополудни, під ч. 134 Бутлер стр. Просить ся всїх членів, аби явили ся на сей мітінґ в означенім часї, бо є важні справи до полагодженя. Буде піврічне справоздане секретаря і касієра, а відтак поправки до братського статута і т. и. Подасть ся до відома Українців з Етни і околиці, що наше братство буде принимати сего місяця нових членів за половину вступного. — Г. Ромасик, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся в неділю, 13. липня с. р., точно о годині 2.30 пополудни, в Січовій гали, 108 Кошут ул. Кождий член повинен прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю буде суспендований. Маємо важну справу до полагодженя. — М. Галькевич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 117, подає до відома, що піврічні збори відбудуть ся дня 12. липня, в 8-мій годині вечер, в У. Н. Домі. Котрий член не явить ся, буде покараний після статута. — Й. Деревянка, секр. фін.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 39, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся 13. липня, в гали церковній, по Службі Божій. Кождий член має прийти і вирівнати всї свої залеглі довги, бо в противнім разї буде суспендований. Буде касовий звіт контрольної комісії. — І. Корнафель, предс.; І. Фецич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрея, від. 66, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в пятницю, 11. липня, в У. Н. Домі під ч. 318 Іст 72-га ул. Обовязком кождого члена явити ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. — Д. Павлик, предс.; Л. Федишяк, секр.

ГАЗЕЛТОН, О. Тов. ім. „Вільне Гніздо", від. 169, повідомляє всїх своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю, 13. липня, точно о годині 2-гій пополудни, в парафіяльній гали при Відсон евені. Всї місцеві і позамісцеві члени мають на тім мітінгу явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати свої місячні вкладки, бо инакше зістануть суспендовані. Принимаємо нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неприсутний член заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. — І. Павловський, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 19. с. м. відбудеть ся мітінґ в гали церковній, о годині 7-мій вечером. Просить ся всїх членів явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не буде присутний на тім мітінгу, заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. Як котрий член не може прийти на мітінґ, мусить повідомити про се урядників товариства перед мітінгом. — Г. Брензей, секр.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальші жертви зложили отсї добродії:

650. Колрідж, Огайо. На руки місц. У. Н. Комітету зложили: Зазимир Бакай $15.00; Николай Дяків і Йоан Крупка по $10.00; П. Поливка, С. Поливка, Т. Гринько, Й. Третяк, Т. Сідор, Г. Когут, Г. Кривіцький, С. Кривіцький, Н. Піньчак, М. Кривіцький, Г. Копюх, В. Рупик і А. Кривіцька мол. по $5.00; А. Кривіцька ст., М. Кривіцька і П. Спалинський по $2.00; В. Федьо $1.00; разом $107.00: з чого стручено на місцеві видатки $33.51, на рахунок дальшої збірки задержано $13.49, а надіслано $60.00

651 Ґреве, Монт. Н. Панчук......$20.0

652. Турнерс Фолс, Масс. Комітет відтвий переслав збірку $67.00

(Поіменний виказ жертводавців оголосить ся пізнїйше).

653. Шамокін, Па. Ал. Шаршонь на лїкарства $5.00

654. Ватервліт, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложено дальше: Зі збірки з 15. червня с. р. по струченю коштів телеграм позістало $7.48; І. Бурега, Я. Качмар і Т. Криницький по $5.00; Н. Базар, Д. Базар, С. Моса, Т. Марків, О. Рудейчук і о. М. Продан по $1.00; меньшими жертвами $2.02; разом $30.50; членських вкладок $37.00. Разом $67.50

655. Шефільд, Варрен і Лудлов, Па. На протестаційнім вічу на руки і на зазив п. П. Дубляниці, А. Окруха, А. Семена і І. Станька зложили: Петро Дубляница $15.50; Василь Ґрод, Теодор Блищ і Андрій Химка по $10.50; І. Дзюбан $6.50; А. Семен, Д. Багольник, Д. Вочастий, К. Зелінка, І. Кулька, П. Федірко, І. Охаб, П. Левцьо, А. Окрух, І. Мазяр, Ю. Ґрод, І. Станько, Т. Чайка і І. Заставний по $5.50; І. Лисик, В. Пискер, П. Матвієц і В. Гаврилишин по $5.00; П. Станько $4.50; Кучдира $3.50; М. Лиховід, Д. Лиховід, М. Кулька, Н. Сітар, Г. Лисик, А. Потюх, Д. Жук і М. Білий по $2.50; І. Цинака, Ю. Миц, Т. Дикий і Н. Кулька по $2.00; А. Писько, А. Пелепьо, Д. Федак, А. Нагірний, Ю. Пазиняк, І. Динак, В. Кузлак і А. Кривінський по $1.50; А. Туряй, Г. Фіцала, І. Влась, А. Логан, К. Блищ, І. Матвієчко, М. Качмар, В. Лисик, І. Дзюма, А. Павловець, Л. Дірт, П. Іваночак, М. Божняк, І. Пискер, Ф. Лисик, М. Ґлова, В. Левцьо, Ю. Гетман, І. Шуль, Д. Молодій, П. Кулька і І. Ходань по $1.00; меньшими жертвами $2.00; разом $222.50, а по струченю оплати телеграм надіслано $202.00

656. Савт Дірфілд, Масс. І. Журавель зложив дальше $4.00

657 Кемптон, В. Ва. На протестаційнім вічу з 22. червня с. р. зложили: Бр. св. Юрія (від. 153 У. Н. С.) і Василь Андрусяк по $15.00; П. Диндюк $10.00; Н. Тимчук, С. Торський, М. Ґулій і М. Лівак по $5.00; В. Климовський, С. Сокальський, М. Боячко, М. Гавучик, Ю. Андрусяк, О. Амброшкевич, Ф. Тачівка, І. Ілюк і В. Лоренц по $2.00; Н. Палій $1.00. Разом $79.00

658. Вілксбери, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили отсї добродії: Бр. св. Петра і Павла (від. 41 Провидіня) $100.00; Бр. св. о. Николая від. 99. У. Н. С.) $50.00; Григорій Русинко $50.00; Бр. св. Йоана Хр. (від. 223 У. Н. С.) $25.00; о. М. Лисяк $25.00; Мих. Конюх, Бр. св. Андрія (від. 48 У. Н. С.) і Бр. св. Василія (від 278 У. Н. С.) по $10.00; М. Куста $6.00; А. Андрушко, Д. Цепний, П. Корнова, А. Сенько, П. Бочк. Т. Каплан. П. Ярема, М. Возьний, В. Селович, Н. Німий. Г. Музичин, П. Крохмалюк, М. Іванчик, Н. Швомчик. В. Левко. Д. Кіч, П. Романишин, В. Семців, І. Яницький, І. Молітак. В. Хундела, М. Бабей, Н. Н., О. Шпак. Н. Андрушко, С. Шевчик, Д. Ковальчик, І. Лахай, Д. Петях, С. Петях, Ф. Билинський і М. Марікан по $5.00; М. Федаш $4.00; Н. Дубевич. С. Гаврищків, І. Славич, І. Касич, М. Хруш. С. Пилинка. Ф. Федаш, В. Гавлей, Н. Ковалишин, Н. Н., Н. Мархевка і А. Прибула по $3.00; М. Крохмалюк і М. Фецур по $2.50; Т. Чопей, А. Сенюк, Л. Добрянський, Ф. Оберець, В. Бортняк, П. Міборський, П. Міборський. П. Іванів, С. Стебелинський, П. Лавний, Н. Ярош, Л. Лахман, В. Басовик, М. Федьо, С. Шолевка, І. Патолек, І. Дмістрейський. І. Тавелій, М. Вівсянецький, І. Довгий, А. Довгий, М. Іванів, Т. Микулин, В. Маркович, С. Сверидюк, С. Шопяк, С. Федошин, М. Петяк, П. Федаш, А. Лимич. Н. Домбек. М. Романишин. І. Зомчак, Н. Рудко, П. Герман, Н. Жатковський. Г. Кузьминський, Г. Гатаняк. С. Корітко, Й. Кузів, М. Захарко, І. Музика І. Пех, Й. Катулька. М. Яцишин і О. Добрячський по $2.00; І. Корпан, І. Андрушко, А. Маршло. В. Пташник. Н. Кутичак, Н. Хавзун. П. Присташ. Т. Пех, В. Слиський, І. Малещак, Н. Кітка, Т. Катулька, Н. Сивкут, Н. Волк. М. Іванюк, І. Мельник, Т. Добош, В. Чаплей, В. Кремепець, С. Петяк. М. Максимик. І. Гомзяк, Ф. Щурко, І. Василишин, Л. Марикош. С. Чупіль. Ф. Семчишин, І. Вараль, П. Савка, М. Індик, О. Стець, М. Василишин, Л. Чопіль, П. Чарнєвич. М. Федьків, В. Бутрит, І. Петяк, М. Кіцишин, І. Возняк. М. Кучів, М. Іванчик, Л. Добрянський, В. Возняк, Т. Возняк, Н. Тимінський, Й. Гуменюк, О. Палюга, О. Лукаш, В. Возняк, М. Лаврів, П. Кондрацький, І. Чолій, П. Кузів. П. Ярошачський, С. Ковальчик, М. Бобурка, Ф. Марець, Д. Візвичак, О. Вамбул, В. Сенюк, П. Добош, П. Залеський. С. Прапяк, С. Петрик, С. Фещак, Д. Фещак, І. Гобеляк, М. Воляр і К. Балко по $1.00; меньшими жертвами $1.50; збірка з Едвардсвіл. Па. $82.37; з коляди в Плейнс, Па., $15.00; збірка на вічу з 15-го червня с. р. $137.50; разом $891.37, місцеві розходи винесли $20.54, на рахунок дальшої збірки задержано $70.83, а надіслано $800.00

659. Амстердам, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: І. Дух і Й. Руньский по $5.00; В. Михалюк, Д. Пиндик, Н. Нищий. К. Федик, М. Чорна і п. Серпюк по $2.00; В. Чучман, І. Масляк, С. Шмулївна, С. Дутай, Й. Митолинський, Л. Кравчук, П. Лемішка, В. Вовняк. М. Тарновський, С. Митолинський, В. Поцілуйко, П. Терпляк, К. Ґнит, С. Цюпка, М. Квас, М. Курецький, І. Цюпка, І. Курчаба, К. Орищин, І. Бабак, К. Почанська, П. Дворянин, І. Пастерпак, В. Перець, С. Хрептак. Й. Базарницький, Т. Витковський, Ю. Вартона, П. Підлиський, О. Базарницький, Ю. Грицай і С. Кумаранський по $1.00; меньшими жертвами $2.00; дохід з представленя $7.98; разом 63.58, а по струченю місцевого розходу $18.58 надіслано $45.00

660. Норвіч, Па. Дм. Михайлечко $5.00

661. Вест Геммонд, Інк. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: Ф. Курчичний $5.00; Г. Зацний і Й. Сохан по $3.00; С. Ґаздевич $2.00; Й. Піддубний, М. Єдвак. Н. Кобіта. В. Крупела. І. Барзда і Ф. Грицак по $1.00; з телеграм вістало $3.00. — Разом $22.00

662. Горнел, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложили: Василь Лаврів, Ілія Назар, Григорій Вобовник, Михаїл Янишин і Іван Паращук по $11.00; Михаїл Кердель, Андрух Маланяк, Іван Лев, Іван Крук, Іван Поткович, Дмитро Михайлишин, Пилип Пасічник і Олекса Перісний по $10.00; П. Крук і В. Лавро по $6.00; Григорій Качмар $5.50; І. Ґалатьо, І. Шіяк, О. Міхальський, Й. Вавруцак, В. Муцин, М. Фучило, І. Панко, М. Добрянський і П. Пелех по $5.00; М. Нестер $2.00; разом $199.50, а по струченю місцевих видатків $19.99 надіслано $180.31

663. Нантікок, Па. На протест. вічу з 15-го червня с. р. зібрано $130.00

664. Тейлор, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложено дальше $134.00

(Поіменний виказ жертводавців оголосить ся пізнїйше).

665. Джерзи Сіти, Н. Дж. Місц. У. Н. Комітет надіслав решту зі збірки оголошеної вже попередно під ч. 574, жертву М. Федейка $5.00 і членських вкладок на $37.00. — Разом $185.18

666. Провіденс, Р. Ай. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: Андрій Ковалевський, Володимир Рекрут, Марія Рекрут і Кирило Ґоґун по $10.00; М. Сьвідер, Ом. Рекрут, А. Ґурняк, Конст. Рекрут, Г. Бойко, М. Поморянський і І. Стус по $5.00; П. Накушінський $4.00; І. Витязь, Д. Лободяк і Г. Дулеба по $1.00; членські вкладки $15.00. Разом $97.00, а по струченю місцевих видатків $19.91, надіслано $77.09

667. Еннерс, Па. о. К. Пірожок $50.00

668. Емайра Гайтс, Н. Й. Місц. У. Н. Комітет надіслав дальшу збірку ..$100.00

(Виказ жертводавців дішле ся і оголосить ся пізнїйше).

669. Саутпорт, Конн. Члени тов. ім. Т. Шевченка (від. 84 У. Н. С.) зложили на руки п. Юрка Ґоґоля як слїдує: Іван Шурко $10.00; С. Ванат, М. Ванат ст., М. Ванат мол., П. Ґоґоль, І. Чаплинський, П. Дутко, Ю. Ярошевич. Ю. Ґоґоль. М. Ґудзїк і М. Ґайда по $5.00.—Разом $60.00

670. Ню Гевен, Конн. Збірка в церкві $5.00

671. Анонія, Конн. Збірка в церкві $5.00

672. С. С. Пітсбурґ, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: В. Котула і Т. Ґут по $50.00; о. Е. Сидоряк $25.00; Д. Пилипяк. Н. Олексюк і С. Маркевич по $10.00; І. Хома М. Стерньовський, С. Коцовський. А. Коваль. П. Галапац. М. Пилицяк, П. Беш, Г. Ґиряк, Д. Кухар. В. Онишків, В. Спяк. Г. Ворона. Т. Баган, П. Датинич. Г. Сидор, Н. Ільнашко, Я. Кушнір, М. Король. А. Добровольський. І. Спожарський, Н. Шпирка, Н. Патрилович. Т. Паробій, Н. Федок і Г. Радюк по $5.00; П. Мисько і І. Шелпий по $4.00; А. Павлицький. В. Слабий. О. Русичак і І. Мазур по $3.00; Й. Сташкевич, Ф. Зінько. П. Сташко, А. Романкевич, П. Грешко. Г. Вороняк, І. Готрак, Г. Хлиста, М. Юрків, І. Закалата. П. Ходовський, О. Чернотович. С. Ґриб, П. Кречківський, П. Чемеріс, Н. Урбан, А. Ганас і М. Дріяд по $2.00; І. Ковальчук $1.50; І. Хома, Г. Ципін, Ф. Голод. Е. Чмеляк. І. Добрянський, В. Сорочак, Д. Ґут, Г. Вихор, І. Худзей, П. Мисько, О. Хома. Д. Добрівний, С. Іваничка. І. Котула. І. Чиж, І. Тимків, Т. Готра, М. Кухар. Н. Лехіцький, І. Ворона, Н. Душний, Д. Гусак, В. Заблоцький, П. Кінаш. М. Мисько. Н. Ничей, В. Падибайло. В. Ґолдак. А. Ваплєвська, М. Усик, М. Тедоровський, К. Шпікула. Ант. Зазпика. Анд. Зазпика, А. Діхтяр. В. Курий. М. Нестор, Т. Лєгуцький, Д. Василик, В. Куць, С. Валчко. С. Кость, Д. Мекіш, І. Ґлусяк, П. Ґондзик, С. Бережницький, М. Теліп, Н. Павліш, Ст. Петришин. В. Холявка, І. Генташ, Д. Кузик, М. Костик. А. Дячилко, І. Кузьо. В. Солодяк, М. Лишкович, М. Благац, В. Турок, М. Дида, М. Сьвідерко, М. Деркач. П. Багрій, Г. Бамасик, С. Працила, М. Гусак, А. Сидор. Н. Іваник. Л. Вацюк, С. Трупьчак, Ю. Кость, Т. Марос, Ст. Гедьо. Д. Баранецький. Н. Ридаш. М. Лещук, І. Бачанович, Ю. Дашпич, П. Хить, Д. Андрічко. В. Винярчик. К. Левяк, А. Придка, К. Деленько. Д. Іваник, Т. Бень, Д. Срай, В. Чікало. П. Ляпак, І. Калюга, І. Король. М. Поливка. В. Древна, М. Спечап, М. Дудяк. Ст. Войтович, М. Головчак, Н. Н., Іван Кречківський по $1.00; меньшими жертвами $7.15. Разом $147.65, а по струченю місцевих видатків $37.50, надіслано $410 15

673. Ктрідж, Огайо. Місц. У. Н. Комітет надіслав решту до збірки, оголошеної попередно під ч. 650 в сумі ...$13.49

674. Індіен Гед, Па. С. Яблонський $5.00

675. Дітройт, Міш. С. Дзьоба $5.00

676. Вест Парк, О. Ф. Бульчак..$10.00

677. Ґерфілд, Н. Дж. Т. Маргин..$5.00

678. Ґоргам, Н. Дек. о. В. Гривнак $10.00; Ю. Басараба, М. Басараба, І. Іванюк мол. і П. Загурський по $5.00; меньшими жертвами $57.25. — Разом $87.25

679 Олбани, Н. Й. Місц. У. Н. Комітет прислав членських вкладок на ...$16.00

680. Акрон, Огайо. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: Т. Галамай, П. Бем і М. Борович по $5.00; Т. Лупківський $3.00; П. Кос, Д. Сенюта, Н. Н., і Е. Мельник по $2.00; Т. Галамай, Г. Малецький, Д. Матвіїв, Т. Баран, М. Полегонький, Т. Федуняк, М. Сидомір, М. Станьчак, І. Пільгуй, П. Стасишин, В. Поливка, Д. Дзерба, В. Баяк, А. Цепко, А. Оленяк, А. Сироїд, Й. Борсук, Т. Кавчак, М. Возьний, Н. Соколовський, К. Сироїд, І. Кавняк, А. Тивончук, П. Макар, Т. Намачинський, М. Макар, Т. Шеремета, В. Сенюк, С. Козловський, І. Мазикович, І. Бандровський, І. Дорош. Г. Полегонький. І. Мусяш, М. Борсук, І. Кміт, І. Кузьмич, І. Нацулич, П. Яцицик, Н. Українець, І. Диньга, Г. Федуняк, Й. Матвіїв, П. Сенюта, Г. Мончак, С. Буджак, В. Кукик, Н. Шквара, С. Трач, Н. Сорока, Н. Салдяк, Н. Богайчук, П. Мельник, І. Оріховський і Л. Сахарпецький по $1.00; меньшими жертвами $5.50; членських вкладок $6.00. Разом $93.50, а по струченю місцевих видатків $21.85, надіслано $71.65

681. Вандерґріфт, Па. На руки п. Онуфрія Курочки зложили: П. Крушельницький, Б. Бочан. С. Простий, Г. Кульчицький. А. Гайдук, С. Шумная, О. Кричківський, І. Гнатів і І. Чайківський Йосифа по $5.00. — Разом $45.00

682. Гемтремк, Міш. М. Кучма..$10.00

683. Акме, Вайо. Дмитро Тиркус $10.00; І. Бабій $5.00. — Разом $15.00

Разом $2.978.62.

Попередно оголошено $67.824.80

ЗАГАЛЬНА СУМА $70.803.42.

Балтімор, Мд. На суму $91.75, оголошену попередно під ч. 298, зложились слїдуючі добродії: Петро Емха ліберти бонд на $50.00; Дмитро Емха і Семен Кузик по $10.00; Гр. Шулька і Пос. Приймак по 5.00; Ал. Воронка, І. Бойко, Іґн. Ладка, О. Івахів, Д. Захарчук, В. Ґаван, В. Іваневич, Ф. Стець, Т. Захарчук, Д. Керницький і І. Шпатура по $1.00, меньшими жертвами 75 цнт.

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати на імя Ukrainian National Committee, а висилати на адресу касієра: Rev. N. Pidhorecky, 22 E. 7th St., New York, N. Y.

Український Народний Комітет.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

„Шлях" з Німеччини.

Жовнір Григорій Герман, Українець з Вілксбери, Пенсильванія, котрий находить ся тепер з Американською Мілітарною Місією для розділу російських полонених в Бранденбургу, коло Берліна, надіслав до п. Константина Кирчова, предсідателя Українського Народного Союза, часопись „Шлях", присьвячену для справи Українців в Німеччині. Часопись виходить два рази в тиждень, в середу і суботу. Одержане число є з середи, 4-го червня 1919. Видає її Українська Військова Місія, редагує Комітет, а відвічальним редактором є др. Зенон Кузеля, бувший професор ґімназії в Чернівцях. Виходить в Зальцведелю, більшім місточку в Саксонії. Передплата на три місяці 2 марки 25 фенигів. Адреса: Redaktion der Zeitung „Schljach", Grosser Stegel 23, Salzwedel, Saxonien Germany. П. Кирчів передав сю часопись для ужитку редакції „Свободи".

Велика побіда страйкерів у Клівленд.

Трамваєвий страйк у Клівленд, Огайо, котрий вибух минувшої неділі, вже покінчив ся. Страйк тривав лише два дні. Робітники виборoли сьвітлу побіду. Компанія згодила ся майже на всі жаданя робітників. Підвишка платні є велика. Доси робітники побирали 43 центи на годину за перші три місяці служби, 46 центів за слідуючі три місяці, і 48 центів за дальші місяці служби. Відтепер будуть побирати 55 центів на годину за перші три місяці служби, 58 центів за слідуючі три місяці і 60 центів за дальші місяці служби. Підвишка отже виносить 12 центів на годину. — В Клівленді продають тепер 11 трамваєвих білетів за 50 центів, але за кождий „трансфер" треба платити цента.

Угля є подостатком.

Угляні барони розпустили при помочи газет вістку, що зближаєсь ся угляна кріза, тому люди нехай заздалегідь купують собі уголь на зиму. Ся алярмуюча вістка оказала ся звичайним ґешефтярським помислом, помислом на роблене гроший. Думають властителі копалень: покричимо тепер, що готово забракнути угля, то за кілька місяців скажемо, що угля вже бракує. А тоді уголь подорожіє і до кишені баронів прийде більше гроший.

Говорене про предвиджений брак угля не є основане на правді. Кореспондент нюйорської газети „Івнінґ Ворлд" обїздив угляні терени і ствердив, що всюди угля є подостатком. В Патсвіл, Пенсильванія, і в цілім повіті Скулкіл, який є осередком угляних теренів, лежать висипані гори з мільонами тон угля. Уголь чекає, щоби люди купували його.

Американський уголь в Швайцарії.

Тепер Злучені Держави почали висилати до європейських держав великі транспорти угля. Найбільше висилають його на Балкан і до Італії, а також до Швайцарії, Еспанії й Португалії. Однак до останних трох держав транспорти угля є дуже малі через се, що американський уголь в Европі є дуже дорогий. Ті держави користають більше таки з европейського угля. Тона американського угля в Швайцарії коштує около 180 франків, підчас коли тона німецького угля коштує там лише около 125 франків. Ріжниця лежить лише в тім, що Німеччина не хоче брати за уголь гроші, але поживу, а Злучені Держави беруть гроші.

У Філіпсбургу, Н. Дж., пропала минувшої неділі жінка Стефана Кравця, властителя готелю при Савт Мейн і Джеферсон ул. Підозрівають, що вона поповнила самовбійство з великого жалю за своєю 5-літньою дочкою, котра тиждень тому попарила ся і померла.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Українська Републиканська Капеля.

Зальцведельський „Шлях" доносить: В половині травня (мая) приїхав до Праги в дорозі по Европі співацький хор „Українська Републиканська Капеля", який має завдане обїхати головні міста Чехії, Франції, Італії, Швайцарії й Англії, щоби познакомити широкий сьвіт з українською музикою та народною й штучною піснею. Капеля складаєть ся з 75 співаків і співачок під управою відомого українського композитора й діріґента, Олександра Кошиця. Свою обїздку зачав хор концертом на угорській Україні і кількома великими концертами у Празі, які мали незвичайний успіх. Чеські часописи, як „Народні Лісти" й „Право Ліду" не мають слів похвали для українських пісень та композицій і для самого хору й називають український концерт „духовим пиром". Хор Кошиця виконав перед чеською публикою по черзі наші обрядові й любовні пісні, а потім композиції Лисенка, Стеценка й інших. На одним з концертів співав також український оперовий співак Носалевич, баритон німецького театру в Празі.

Із пражських концертів вирізнювали ся особливо репрезентаційний концерт в користь Чеського Червоного Хреста і концерт, уладжений для чеських робітників у Робітничій Академії. На першім було богато представників чужих посольств, міністерств і урядів, богато послів, тощо. З Українців були: посол Славинський, дипльоматичний представник др. Смаль-Стоцький, аташе Королів і Вітошинський, представники української військової місії Домбчевський і Птиця і представники віденського посольства Політика й Трохимович. На другім концерті мав вступ чеський вчений, З. Неєдлі, виклад про українську музику.

Із Праги український хор поїхав до инших чеських міст і дав по одному концертови у Пільзні, Моравській Остраві, Оломунці, Хрудимі та по два концерти у Берні й Прерові. Із Чехії хор виїздить мабуть на три концерти до Парижа.

Голос розпуки з Рави.

Часопись „Оборонець", яка виходила в Раві руській, пише в числі з 9-го мая 1919: „Ми зруйновані в польській неволі. Ми кличемо до цілого сьвіта: Ратуйте нас, коли у ваших серцях ще є якась ідея свободи і справедливости! Поляки розпочали своє панованє численними арештами і крутійствами між українським народом. Вони інтернували майже всю українську інтеліґенцію. Тайні аґенти польської поліції арештують Українців днями і ночами, також женщин, дітий і старців. Кождого Українця, котрий поважив ся спротивитись польському пануваню або котрий мав рідних, які служать або служили в українській армії, арештовано й інтерновано. Спосіб, яким Поляки трактують арештованих Українців, можна бачити після сих примірів: 12. марта польська тайна поліція арештувала в Угнові о. Марка Гіля, сотрудника, і замкнула його в арешті разом з ґабівниками і злодіями, де його знеславлювано в найдикший спосіб. В ночи з 23. на 24. марта арештовано дві українські дівчини, Анну Макун і Анну Жихів, з Піддубльян, і посаджено їх до арешту, де польські жовніри знущали ся над ними. Два жовніри держали дівчат за руки і ноги, підчас коли третій заспокоював свій звірячий інстинкт".

Василя Н., 70-літного старця з села Підтолоще, покалічили польські жовніри багнетами, а відтак копали за се, що він молив ся в українській мові.

Українського сьвященика в Стрию розстрілили польські жовніри в білий день.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Україна буде жити.

Павло ді Боше, спеціяльний кореспондент французької газети „Ле Пті Парізієн", пише в тій газеті, як слідує: „Україна буде жити. Мозком України є Галичина. Українська република, яка опирає ся на Вілсонівських принципах, цілком перейшла на сторону аліантів. Вони лише жадають, щоби аліянти змусили Польщу приняти перемирє, пропоноване Радою Чотирох, і дати їм, Українцям, амуніції досить. В замiну за се вони присягають вратувати цілу Україну з большевицького ярма, а події виказали, що Українці є здібні перевести се. Нова держава, яка в той спосіб пічне істнувати, буде найбогатшою в цілій Европі. Всьо залежить від скорої акції".